t Verhoal van opa Mollebone: Janman in t pepieren huuske

'Dou ik nog n lutje malleboontje was en nog zunder handstok lopen kon,' begunde opa Mollebone, 'dou haar ik n laive opoe. En dij opoe kon schittemd mooi vertellen. Ik wachtde aaltied gespannen of 'Janman in t pepieren huuske' ook op batterij kwam. Want o, o, o, dij Janman ... honderdmaal heb k der wel naar luusterd.
Mien opoe haar' Janmanint pepieren huuske' heurd van heur opoe en dij weer van heurent en dij ... , nou ja, n stokold volksverhaal dus.
En dat verhaaltje wil ik joe nou vertellen. Ik hoop dat je hom goud ontholden en der nooit niks bie fanteseren. Dat do u ik ook nait.'

Janman in t pepieren huuske

Der was ais n jonkie van twij vingers laank. Hai haitde van J anman.
Van alle speulkoarten baauwde hai zok n staark en vaaileg huuske. Hai scheurde der roetjes in en n veurdeure en zetde der nog n dikke schösstain op. Dinkonen groot vuur branden, ast goud kold was. En dou was t huuske klaar.
Janman woonde daar hail allaine, want n pa en moeke haar e nait meer.
Op n dag kwam der n hekse langes en dij hekse lagde:
'Hihihihihi, wat woont Janman ja in n lutje schiethuuske. Daar wil ik wel ais even in, in dat lutje schiethuuske. Dinkink Janman vot in de zak stoppen.'
Want dij hekse wol hom bakken en broaden! Ze ruip mit heur laifste stem:
'Laive Janman, mag ik dien mooi huuske even zain?'
'Boe ... h!' dee Janman en kroop gaauw onder d'berre.
'Hahaha,' lag de Sibke.
'Stil, Sibke,' zee opa Mollebone.
De hekse keek deur de braivenbuzze, mor ze zag Janman nait.
'Laive J anrnan, ik heb n dikke pude lego bie mie. Heur mor.' En ze luit heur alle bonken rabbeln.
Janman dochde: Lego? Dat veraandert de zaak. Hai dee deure open ...
In ain raam greep de hekse hom en stopde de gilpende Janman in n eerappelzak.
Onderwegens begunde de hekse heur moage te knortjen. Ze zetde Janman in de zak op t tegelpadje en ging naar de bakker om zok n dikke staede te kopen.
'Help!' reerde Janman. 'Help! Laat mie deruut!'
Mor gainaine heurde dat aarme klaaine jonkje. En Janman wuir zo verdraiteg date n hail zieleg versie opbedochde.

In dizze duustre muddezak
zit Janman triest te wachten
tot ain hom weer op stroade zet
doar zit e noar te smachten
Och laive lu, verlös hom toch
hai let zien lippie hangen
en traantjes stoan ons Janman al
as kraaltjes op zien wangen
Gainaine komt en Janman snokt

nou zel e dammeet doodgoan
in eulie en in kokend vet
en hekse zel der biestoan

Kromme Jurrie was net aan t rozen snuien. Hai luusterde mit haand achter t oor.
'Bist doe dat Janman, dij doar zo'n troanenriek jaauwsterlaid zingt?'
'Ik wil deruut,' snötterde Janman.
'Ik zel die der op slag uutloaten,' zee kromme Jurrie. 'Ziezo, Janman. Da's veur de bakker.'
'Doar is d'hekse ook hingoan,' zee Janman. 'Mor ze komt zo weer.'
Kromme Jurrie greep d'eerappelzak en dee der n vracht rozetakken weer in.
'Zo kin t ook,' genotterde kromme Jurrie.
'Bedankt,' ruip Janman en runde noar zien pepieren huuske tou.
d'Ol hekse gooide de zak over d'scholder en luip vot. Noa n zetje prikden de rozestiekels heur dwaars deur heur hekseklaid hin.
'Au!' ruip ze. 'Prikst doe mie doar zo, loezebos! Mordat geprikhelptdie gain steek! Ik holt nog wel even vol!'
In huus wol ze Janman leventeg koken, mor do u ze de zak open haar en aal dij takken mit stiekels zag, kreeg ze n kop as n robaide.
'Doe iepenkriet,' ruip ze helleg. 'Ik krieg die nog wel!'
Mit n roze strikke muik ze n echte peerdesteert in heur heksehoar.
Weer ging ze noar Janman zien pepieren huuske tou en ze dee net of ze n laif wichie was.
'Ik heb n ainpersoons cakeje veur die bakt, Janman, laiverd,' zee ze mit zachte stem.
MorJanman dee nait open. Hai lusde gain cake en hai kon aan de stem wel he uren dat dij vaalze hekse weer veur deure ston.
De hekse rammelde uut ale macht mit deurklinke en wuir gloepende kwoad. In n wupsie zat ze bovenop d'schösstain. Ze tol heur rokken tot aan heur spitse neuze tou omhoog-dinkon ze makkelker glieden- en vloog mit n noodgang deur d' schösstain omdele. In minder as n telle haar ze lutje Janman biet nekvel. En doar gingeweer in dij stinkende eerappelzak.
Onderwegens rook de hekse de vrizze stoetjes van de bakker en vot ging ze zok ain kopen.
Janman bleef ainzoam op t tegelpad achter.
'Loat mie deruut!' ruip e. 'Help mie.'
n Straatlegger keek om, zag de zak stoan en dochde verwonderd: Komt dat gejeuzel u ut dij zak?
Even kieken. Hai ging derhin en knupde de zak lös.
'Bist doe dat, Janman?' vruig e.
'Hekse wil mie broaden,' zee Janman en hai zwaitde as n jogger.
'Gain nood,' zee de stroatlegger, 'doe deruut en bakstainen derin.'
Hai dee de zak aan de kop tou vol.
'Bedankt,' ruip Janman en runde noar zien pepieren huuske tou.
d'Ol hekse gooide d'eerappelzak mit pien en muite over d'scholder. Noa n zetje von ze de zak toch wel slim zwoar worden.
'Dast mit loodint gat mit mie mitgaaist, wil k vot welleuven. Mor ik holt nog wel even vol, pestkop!'
Do u de heksede zak in huus opendee, spijde ze vuur en vlam en reet heur klaid aan snibbels. Mor de hekse was n loze! Ze verkledde zok as n echte metroos en ging noar Janman tou.
'J anman int pep i eren huuske,' ruip ze mit n zwoare stem. 'Ik binhier in opdracht van de kaptaain. Hest doe zin om n zwaarftocht over de Waddenzee te moaken? Vergees. t Kost die gain spier.'
En Janman dij gain sinten haar en stoapelgek was op n zwaarftocht over de Waddenzee, was al boetendeure veurdat de hekse t leste woord zegd haar.
En t duurde mor even, do u zat Janman in de zak. En weer knortjede de hekse heur moage. En weer ging ze stoede kopen. En weer schraifde J anman:
'Ik wil deruut. Loat mie deruut.'
Och, och, och, was der din gain mins dij hom heurde? Mor lutje Janman in nood, kreeg n geweldeg idee. Hai zetde zien lippen in de floitstand en joa hur, t was net of der n liester in de

zak zat te riedeln.
01 Diekemoa dij net zien sloot aan t uutbaggem was, vruig:
'Zit doar meschain n liester in dij zak?'
'Joa, n pracht exemplaar,' zee Janman. 'Wil je hom kopen?'
'Nou, kopen ... ,' oarzelde ol Diekemoa. 'Mor k wil hom in aals geval wel even zain. Ik zel die der uutloaten.'
'Hai is mie net votvlogen,' zee Janman, dou e doodgelokkeg op stroade ston. 'Hekse wil mie bakken en broaden.'
'Wie zellen heur n beetje jirre in de zak doun,' zee ol Diekemoa.
'Bedankt,' ruip Janman en runde noar zien pepieren huuske tou.
d '01 hek se gooide de zak over de scholder en luip vot. No a n zetje begunde de jirre op heur rogge te lekken.
'Ik begriep wel dast schietendbenaau wd bist, J anman, mort zei die gain spier helpen. Ik holt nog wel even vol.'
Int heksehuus wol ze Janman even lekker in de panne snittem loaten en ze smak de mit de lippen.
Dou keerde ze de zak om boven de panne. De bragelboudel plompde der in ainmoal in. De kokende eulie spoot omhoog en gulpde van ale kanten over de raande, liek over de hekse hin.
Ze sprong van pien en eliinde midden in de panne en dook koppie onder. De eulie ging uut ale macht aan t brobbeltje bloazen.
En zo kwam t dat de hekse zokzulf leventeg kookde tot ze dood ging.
'Net goud,' zuchtde Sibke.
'Foi, Sibke,' zee opa Mollebone. 'Zokswat zeg je nait.'
'0,' zee Sibke. 'Dat wos ik nait.'
'N oar Betje V erengoa,' zee Theodora.
'In de Loakenstroade,' zee opa Mollebone.
'0,' zee Sibke. 'Welterusten.'

Auteur: Gré van der Veen
Uit: De Siberische Kou (1990)